

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
30.06.2022
21.05.2023
RT I, 27.06.2022, 10

Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord, nõuded toetuse maksmiseks, toetuse määrad ning toetuse tagasinõudmise kord

[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

Vastu võetud 01.06.2004 nr 62
RTL 2004, 75, 1228
jõustumine 14.06.2004

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
27.04.2006	RTL 2006, 39, 669	12.05.2006
21.08.2007	RTL 2007, 70, 1228	10.09.2007
21.01.2009	RTL 2009, 11, 131	01.02.2009
26.03.2010	RTL 2010, 18, 316	12.04.2010
13.05.2013	RT I, 17.05.2013, 4	20.05.2013
23.05.2013	RT I, 29.05.2013, 5	01.06.2013
26.01.2015	RT I, 27.01.2015, 11	30.01.2015
01.04.2015	RT I, 02.04.2015, 17	05.04.2015
13.04.2017	RT I, 21.04.2017, 1	24.04.2017
26.04.2022	RT I, 29.04.2022, 15	02.05.2022
10.06.2022	RT I, 27.06.2022, 1	30.06.2022

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 18 lõike 3 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrus kehtestab kaitseala, hoiuala või püsielupaiga Eesti looduse infosüsteemi kantud pärandniitude säilimiseks kaitse-eeskirjaga, kaitsekorralduskavaga või tegevuskavaga määratud vajaliku töö toetamiseks kinnisasja valdajale makstava loodushoiutoetuse (edaspidi *toetus*) taotlemise, taotluse läbivaatamise, tööde tegemise, toetuse maksmise nõuded ja tingimused, toetuse maksmise ja tagasinõudmise korra ning toetuste määrad.

[RT I, 27.06.2022, 1- jõust. 30.06.2022]

§ 1¹. Pärandniidu taastamine

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(1) Pärandniidu taastamise eesmärk on luua tingimused niidutaimestiku kujunemiseks. Selleks raiutakse puittaimestikku, tõrjutakse roostikku, purustatakse mäntaid ja peenemat puittaimestikku ning kuluheina, freesitakse kände ja suuremaid mäntaid ning karjatatakse.

(2) Jätkutaastamise eesmärk on aidata kaasa elupaiga taastumisele. Selleks on vaja ala nii niita, karjatada kui ka hekseldada. Jätkutaastamine on osa taastamisest.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

§ 1². Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõistet „pärandniit” looduskaitseaduse § 17 lõikes 2 sätestatud poolloodusliku koosluse esinemisalaga samas tähenduses.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

§ 2. Loodushoiutoetuse määrad

(1) [Kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(1¹) Kaitsealal, hoiualal või püsielupaigas asuvate pärandniitude taastamiseks antavate toetuste määrad on:

- 1) mätaste, kuluheina ja puittaimestik purustamine või hekseldamine, kui puittaimestik on kuni 1,5 m kõrgune, 350 eurot hektari kohta;
- 2) võsa eemaldamine, kui puittaimestik on üle 1,5 m kõrgune, 1000 eurot hektari kohta või puisniidu võsa eemaldamine, kui puittaimestik on üle 1,5 m kõrgune, 1100 eurot hektari kohta;
- 3) puude eemaldamine 1250 eurot hektari kohta, puisniidul puude eemaldamine 1500 eurot hektari kohta;
- 4) tiheda pilliroo eemaldamine (niitmine, karjatamine, purustamine) 250 eurot hektari kohta;
- 5) freesimine 1300 eurot hektari kohta, puisniidul freesimine 1450 eurot hektari kohta;
- 6) pärandniidul käesoleva määruse kohaseks karjatamiseks või taastatava ala edaspidiseks hooldamiseks vajalike tarade ehitamine kogu taastamisperioodi jooksul üks kord 1,25 eurot meetri kohta;
- 7) jätkutaastamine 250 eurot hektari kohta, puisniidu jätkutaastamine 300 eurot hektari kohta.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ kohast toetust ei maksta, kui samal aastal taotletakse sellel maatükil Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 11 lõike 1 punkti 1 alusel ühtset pindalatoetust või toetust sama tegevuse eest muudest vahenditest või Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel pärandniidu hooldamise toetust.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

§ 3. Toetuse taotleja

Toetust on õigus taotleda kaitsealal, hoiualal või püsielupaigas asuva kinnisasja maad õiguslikul alusel kasutaval valdajal (omanikul, rentnikul, ajutise kasutusõiguse alusel kasutajal), kui sellel maal toimub kaitsekorra või kaitsekorralduskava kohaselt vajalik pärandniidu ilmet ja liigikoosseisu tagav tegevus.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

§ 4. Taotluse esitamine

(1) Taotleja esitab Keskkonnaametile (edaspidi *korraldaja*) määruse lisas 1 esitatud vormi kohase taotluse jooksva aasta 22. maiks.

[RT I, 02.04.2015, 17- jõust. 05.04.2015]

(1¹) Kui korraldaja on taotlemise võimaluse oma kodulehel ette näinud, esitab taotleja määruse lisas 1 esitatud vormi kohase taotluse sama aasta 10. septembriks.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(2) Taotlusele peab olema lisatud:

1) kinnisasja valdamise õiguslikku alust tõendav dokument, kui taotleja ei ole maaomanik;

[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

2) taastatava ala asukohakaart.

[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(3) Kui taotluse esitavad nii kinnisasja omanik kui ka selle õiguspärane valdaja, vaadatakse läbi üksnes kinnistusraamatusse kantud isiku taotlus ning teine taotlus jäetakse läbi vaatamata.

§ 5. Nõuded toetuse maksmiseks

(1) Toetust makstakse tingimusel, et pärandniidu taastamisel kohustub taotleja:

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

1) mitte kasutama kasvuregulaatoreid;

2) mitte kündma ja külvama;

3) mitte rajama kuivendussüsteeme;

4) mitte kasutama pestitsiide või väetisi (sh meliorante);

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

5) mitte kasutama lindude peletamise vahendeid;

6) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

7) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

8) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

9) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

10) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

11) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

12) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

13) pärandniidu tihedast pilliroost puhastamiseks tuleb pilliroogu niita või hekseldada või karjatada. Niidetud pilliroog tuleb alalt koristada. Pärast niitmist või hekseldamist tuleb ala karjatada. Karjatamiskoormus peab

olema vähemalt 1,5 lü/ha. Karjatamise järel ei tohi pilliroog ega muu rohttaimestu olla kõrgem kui 0,5 m, vajaduse korral tuleb pilliroog hekseldada või üle niita;

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

14) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

15) pärandniitude puittaimetikust puhastamisel ning puiskarjamaal ja puisniidul puurinde liituvuse vähendamisel puistu grupilise struktuuri taastamiseks tuleb raiutud puittaimestik koristada, põletada või peenestada;

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

16) purustama või niitma kuni 1,5 meetri kõrguse hõreda puittaimestikuga ebatasase või mätastunud koosluse, kuid võib jätta puittaimestiku koristamata;

[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

17) [kehtetu –RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

18) [kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

19) puisniidu ja puiskarjamaa taastamistööde lõppemisel tagama puistu liituvuse 0,4–0,6, sealhulgas põõsarinde liituvuse kuni 0,2 ning loopealsete taastamistööde lõppemisel kadakate ja muu puittaimestiku liituvuse kuni 0,3;

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

20) tegema taastamistööd selliselt, et maha ei jää raidmeid, mille diameeter on üle 5 cm või pikkus üle 50 cm, ning kannud on lõigatud võimalikult madalalt, mitte kõrgemalt kui 15 cm maapinnast;

[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

21) taastamistööde lõppemisel tagama alal hooldustegevuse viie aasta jooksul.

[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(1¹) Keskkonnaamet võib määrata kaitsekorralduskava ja liigi kaitse või elupaiga tegevuskava või eksperthinnangu alusel taastamisnõudeid, mis erinevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustest.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(2) Ühele loomühikule (lü) vastab:

- 1) üks täiskasvanud veis või hobune;
- 2) kaks mullikat või sälgu;
- 3) kolm vasikat või varssa;
- 4) viis lammast või kitse.

(3) Tara võib olla rajatud võrkaiana, okastraataiana, elektritarana või valmistatud kohalikust traditsioonilisest materjalist vastavalt lepingus märgitud tingimustele.

§ 6. Taotluse läbivaatamine ja otsuse tegemine

(1) Korraldaja registreerib esitatud taotlused ja kontrollib esitatud andmete õigsust.

(2) Kontrollimise tulemusi, toetuseks määratud rahasumma suurust ja alade eelisjärjestust arvestades otsustab korraldaja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise käesoleva määruse § 4 lõikes 1 sätestatud juhul hiljemalt sama aasta 10. juuliks ning § 4 lõikes 1¹ sätestatud juhul hiljemalt 10. novembriks.

[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(3) [Kehtetu –RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(4) Taotluse rahuldamata jätmise põhjendatud otsuse ärakiri saadetakse taotlejale kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(5) Taotluse rahuldamise korral saadab korraldaja taotlejale loodushoiutoetuse lepingu projekti.

§ 7. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- 1) taotlejal pole õigust toetust saada;
- 2) taotleja ei ole esitanud kõiki selles määruses ettenähtud andmeid ja neid tõendavaid dokumente;
- 3) taotleja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid (edaspidi *valeandmed*);
- 4) taotleja ei võimalda korraldaja esindajal tutvuda taotleja tegevusega või dokumentidega kohapeal, viibida kinnisasjal või hoones;
- 5) puuduvad rahalised vahendid toetuse maksmiseks või taotlus ei kuulu lõigetest 2 ja 3 tulenevalt eelisjärjekorras rahuldamisele.

(1¹) Taotlus jäetakse rahuldamata, kui kinnisasja valdamise õiguslikku alust tõendav dokument ei ole sõlmitud kogu taastamisperioodiks.

[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

(2) Taotlusi läbi vaadates ja hinnates määrab korraldaja taotlustes esitatud andmete alusel taastatavate alade eelisjärjestuse. Kui eelisjärjestuses eespool olevatele taotlejatele toetuse määramisega lõpeb toetuse maksmiseks ettenähtud raha, jäetakse järgmised taotlused rahuldamata, sellele vaatamata, et taotleja vastab kõigile toetuse saamiseks selles määruuses ja teistes tema tegevust reguleerivates õigusaktides sätestatud nõuetele.
[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(3) Alade eelisjärjestus koostatakse järgmiselt:

- 1) alad, kus eelneval aastal on käesoleva määruse järgsed taastamistegevused tehtud ning on vaja jätkata taastamistegevusi;
 - 2) alad, kus taastamistööd tehakse Keskkonnaministeeriumi või Keskkonnaameti projektide alusel, mille kaas- või omafinantseering kaetakse loodushoiutoetuse eelarvest;
 - 3) ülejäänud alad, arvestades pärandniitude tegevuskavas sätestatud elupaigatüüpide prioriteetsusklassi.
- [RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(3¹) [Kehtetu –RT I, 15.12.2010, 3- jõust. 18.12.2010]

(3²) Kui taastataval alal esineb mitu niiduelupaika, kasutatakse lõike 3 kohase eelisjärjestuse koostamisel alal esinevat niiduelupaika, mille pindala on suurim.
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(4) Kui rahuldatud taotluse esitaja loobub toetusest, vaatab korraldaja lõike 1 punkti 5 alusel rahuldamata jäetud taotlused uuesti läbi ning otsustab nende rahuldamise võimaluse.

§ 8. Loodushoiutoetuse leping

(1) Korraldaja sõlmib taotlejaga selle määruse lisas 2 esitatud vormi kohase loodushoiutoetuse lepingu (edaspidi *leping*), milles määratakse kindlaks:

- 1) lepingupooled;
 - 2) taastamisperiood;
 - 3) taotleja kohustused §-s 2 nimetatud tööde tegemiseks iga aasta kaupa;
 - 4) toetussumma § 2 lõikes 1¹ nimetatud tööde tegemiseks iga aasta kaupa;
 - 5) taotleja vastutus kohustuste täitmata jätmise ja mittenouetekohase täitmise korral.
- [RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

(1¹) Loodushoiutoetuse leping sõlmitakse puisniidul ja puiskarjamaal kuni neljaks ja teistel pärandniitudel kuni kolmeks aastaks.
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(2) Leping sõlmitakse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates 30 tööpäeva jooksul.
[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(3) Kui taotleja jätab lepingu lõikes 2 nimetatud tähtjaks mõjuva põhjuseta sõlmimata ning kui teise isiku taotlus on jäänud rahuldamata § 7 lõike 1 punktis 5 sätestatud alusel, loetakse taotleja toetusest loobunuks ning tema taotlus jäetakse rahuldamata käesoleva lõike alusel.

§ 9. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse toetuse saajale proportsionaalselt valmis tööde mahuga igal aastal pärast seda, kui korraldaja esindaja on töö tulemused üle vaadanud ja vormistanud määruse lisas 3 esitatud vormi kohase akti.
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

(2) Korraldaja taganeb lepingust, kui:

- 1) toetusesaaja ei täida lepinguga võetud kohustusi või esitab tehtava töö kohta valeandmeid;
- 2) toetusesaaja täidab lepingus võetud kohustusi puudustega, korraldaja on määranud toetusesaajale tähtaja järelevalve käigus avastatud puuduste kõrvaldamiseks, kuid toetusesaaja ei ole avastatud puudusi tähtpäevaks kõrvaldanud;
- 3) toetusesaaja ei võimalda tutvuda tehtub töö tulemustega või dokumentidega kohapeal, viibida kinnisasjal või hoones;
- 4) pärast lepingu sõlmimist ilmneb, et toetusesaaja on esitanud taotluses valeandmeid ning toetusesaajal ei ole tegelikult õigust toetust saada;
- 5) on esitatud «Looduskaitseaduse» § 61 kohane taotlus hooldataval maatükil rändel viibivate lindude tekitatud kahju hüvitamiseks.

(3) Kui korraldaja taganeb lepingust seetõttu, et toetuse saaja pole täitnud lepingutingimusi, kohustub toetuse saaja tasuma riigieelarve tuludesse leppetrahvi, mille suurus on 10% lepingujärgsest toetusest ning talle ei maksta loodushoiutoetust.

(4) Kui korraldaja taganeb lepingust, loodushoiutoetust ei maksta.

(5) Kui maaomanik katkestab maa rendilepingu kohustuse kehtivusajal, võib teine isik kohustuse üle võtta või see lõpeb ning kohustuse kehtivusaja eest loodushoiutoetuse tagasimaksmist ei nõuta.

[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

§ 9¹. Toetuse tagasinõudmine

- (1) Toetus nõutakse tagasi looduskaitseaduse § 18 lõikes 6 sätestatud juhtudel.
- (2) Loodushoiutoetuse tagasimaksmist ei nõuta, kui:
 - 1) kohustuse kehtivusajal maaomanik katkestab maa rendilepingu;
 - 2) looduslike tingimuste tõttu ei ole taastatud ala hooldatav, kuid taastaja tagab ala seisundi säilimise viie aasta jooksul pärast taastamise lõppemist.
- (3) Toetuse tagasinõudmise korral peab toetuse saaja saanud toetuse tagasi maksma 30 kalendripäeva jooksul Keskkonnaametilt sellesisulise nõude saamisest arvates.
- (4) Keskkonnaamet võib kokkuleppel toetuse saajaga tagasinõutava toetusraha tasaarvestada summaga, mille kohta on § 9 lõike 1 alusel tehtud toetuse maksmise või osalise maksmise otsus.
[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

§ 10. Järelevalve toetuse sihipärase kasutamise üle

- (1) Korraldaja teostab toetuse sihipärase kasutamise üle järelevalvet.
- (2) Korraldajal on õigus:
 - 1) kõrvaldamist võimaldavate puuduste avastamise korral teha otsus, milles ta määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks;
 - 2) selliste puuduste avastamise korral, mida ei ole võimalik kõrvaldada, või eelmises punktis nimetatud tähtjaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral lõpetada toetuse saajaga sõlmitud leping ja toetuse maksmine ning nõuda toetuse saajalt sisse lepingujärgne leppetrahv;
 - 3) vähendada toetuse saajale makstavat toetust 50% võrra toetusemäärast, kui pärandniidu niitmise või purustamise järel ei ole samal aastal karjatatud või kui eemaldatud pilliroog on koristamata, põletamata või peenestamata.
[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

§ 11. Aruandlus

[Kehtetu –RT I, 15.12.2010, 3- jõust. 18.12.2010]

§ 12. Andmete säilitamine

Korraldaja säilitab taotlusi ja lepinguid kümme aastat.

§ 13. Määruse rakendamine

- (1) «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» ja keskkonnaministri 10. juuni 2002. a määruse nr 41 «Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord ning nõuded toetuse maksmiseks» alusel enne selle määruse jõustumist esitatud loodushoiutoetuse saamise taotlusi menetletakse «Looduskaitseaduse» ja selle määruse kohaselt.
- (2) [Käesolevast tekstist välja jäetud.]
- (3) 2010. aastal sõlmitud lepingute alusel talvistes oludes tehtavate tööde täitmise ja toetuse maksmise tähtaega võib taotleja ja korraldaja kokkuleppel pikendada kuni 1. aprillini 2011.
[RT I, 15.12.2010, 3- jõust. 18.12.2010 – kohaldatakse tagasiulatuvalt 1.12.2010]
- (4) 2015. aastal saab alale, mis on saanud «Eesti maaelu arengukava 2007–2013» kohast pärandniidu hooldamise toetust, kuid mis ei vasta Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 65 lõikes 1 nimetatud programmi «Eesti maaelu arengukava 2014–2020» kohastele toetuse andmise nõuetele, taotleda üksnes hooldusnõuetele vastavusse viimise toetust, mille määr on 100 eurot hektari kohta ja mille taotlemisel:
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]
 - 1) taotleja esitab korraldajale määruse lisas 1 esitatud vormi kohase taotluse 2015. aasta 22. maiks;
[RT I, 02.04.2015, 17- jõust. 05.04.2015]
 - 2) korraldaja otsustab kontrollimise tulemusi, toetuseks määratud rahasumma suurust ja alade eelisjärjestust arvestades taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 2015. aasta 1. juuliks;
[RT I, 02.04.2015, 17- jõust. 05.04.2015]
 - 3) taotleja kohustub lõpetama ala taastamise 2015. aasta 1. oktoobriks.
[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud toetuse rahuldamise otsuse korral sõlmitakse leping taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates 30 tööpäeva jooksul.
[RT I, 02.04.2015, 17- jõust. 05.04.2015]

(6) 2015. aastal on maatükkide eelisjärjestuse esimene prioriteet käesoleva paragrahvi lõikes 4 taotletud tegevus.
[RT I, 27.01.2015, 11- jõust. 30.01.2015]

(7) Enne 2017. aastat alustatud ja käesoleva määruse alusel toetust saanud niiskuslembeste kõrgrohustute ja viljakate aruniitude edasiseks taastamistegevuseks kehtivad enne käesoleva sätte jõustumist kehtinud loodushoiutoetuse vastavad määrad.
[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

¹Kaartidega saab tutvuda Keskkonnaametis ja Keskkonnaministeeriumis.

Lisa 1 Loodushoiutoetuse taotlus
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

Lisa 2 Loodushoiutoetuse leping
[RT I, 29.04.2022, 15- jõust. 02.05.2022]

Lisa 3 Loodushoiutoetuse lepingu alusel tehtud tööde üleandmise ja vastuvõtmise akt
[RT I, 21.04.2017, 1- jõust. 24.04.2017]

Lisa 4
[Kehtetu –RT I, 15.12.2010, 3- jõust. 18.12.2010]

Lisa 5
[Kehtetu –RT I, 15.12.2010, 3- jõust. 18.12.2010]